

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

56-1

BRNO 2015

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 56
Volume 56

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Hedvika Břínková, Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková,
Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík,
Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Executive Editors, Typography

Azu design, s. r. o.

Software
Software

Adobe InDesign CC

Fotografie na obálce
Cover Photography

Želešice. Polotovar sekerky (viz obr. 5, str. 40).
Želešice. Axe blank (see Fig. 5, Pg. 40).

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Čechyňská 363/19
602 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@arub.cz
Internet: <http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html>

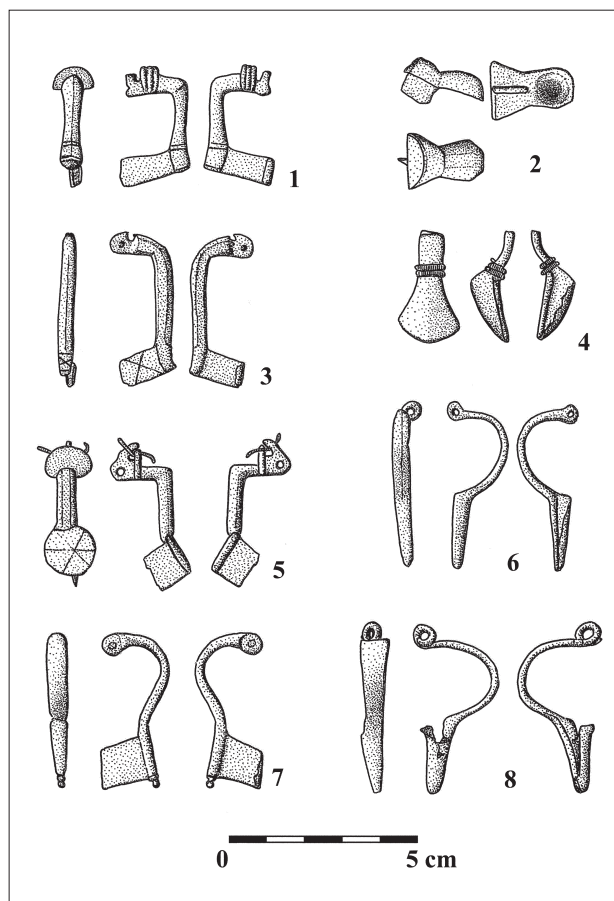
Tisk
Print

Azu design, s. r. o.
Bayerova 805/40
602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2015
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2015 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

Obr. 2. Hevlín. Výběr spon. Kresba R. Hetflaiš.

Abb. 2. Hevlín. Auswahl von Fibeln. Zeichnung von R. Hetflaiš.

V první části plochy bylo zachyceno více než 150 archeologických objektů různých velikostí, od početných kúlových jam přes zahloubené chaty (obr. 3) až po rozlehlejší hliníky. Současně s výzkumem probíhala namátková detektorová prospekce skrytých ploch, při které bylo nalezeno několik desítek mincí, římských spon a dalších artefaktů především ze stříbra a bronzu.

Později investor požádal o přerušení výzkumu a část plochy následně snížil bez předchozího upozornění o 0,7 m, čímž byly zničeny veškeré ještě neprozkoumané zahloubené objekty (vyjma spodních částí tří zásobních jam). Další část plochy zavezl a zhutnil. Vzniklá situace byla nahlášena Policii ČR a zahájeno správní řízení, které ke konci roku 2014 ještě nebylo ukončeno. Přes veškerou snahu se podařilo prosadit provedení pokračování výzkumu pouze na cca 1/8 celkové plochy. Celkově lze shrnout, že na stavbě byla regulérně prozkoumána pouze cca 1/8 plochy, 3/8 byly odbagrovány, další 2/8 zaježděny a zasypány a část plochy, kde je ornice pouze skryta buldozerem, vykazuje stále viditelné neprozkoumané objekty. Stavební činností byla zasažena rozsáhlá, odborné veřejnosti dosud neznámá polykulturní lokalita,

kteřá přinesla celou řadu nových zajímavých zjištění o struktuře sídlištní zástavby, a to hned v několika časových horizontech. Potenciál kvalitního průzkumu však byl zcela anulován přístupem investora, v jehož důsledku došlo k vybagrování a zničení větší části lokality. Přišly tak nazmar nejen archeologické nálezy v neprozkoumaných objektech, ale také celá část archeologického výzkumu, která nebyla bohužel zaměřena a je proto nutné spokojit se pouze s torzovitými informacemi o nalezišti, které mělo předpoklady stát se unikátem mezi moravskými sídlišti.

Intenzivní osídlení na lokalitě patří do doby římské, k tomuto období lze přiřadit více než 15 zahloubených chat většinou s šesti obvodovými nosnými kúly. Mimo to bylo odkryto větší množství dalších sídlištních, zásobních a kúlových jam. Soubor materiálu tvoří především keramika a zvířecí kosti, nechybí však také drobné nálezy jako římské spony, zlomky skla, kostěné hřebeny nebo mince.

Ivan Čížmář, Jiří Kala, Michal Přichystal

Resumé

Měnin (Bez. Brno-venkov), „Rybárna“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 3. Měnin. Zahloubená chata z doby římské.

Abb. 3. Měnin. Grubenhäuser aus römischen Kaiserzeit.

MIKULOV (OKR. BŘECLAV)

„U aleje“. Starší doba římská. Sídlíště. Záchraný výzkum.

Při archeologickém výzkumu trasy polní cesty byla prováděna skrývka ornice pouze do 10–20 cm. Při geofyzikálním měření, které prováděli pracovníci Archeologického ústavu AV ČR Brno, v. v. i.,

pracoviště Dolní Dunajovice, byla vytipována plocha vykazující anomálie, která byla skryta až na geologické podloží. Místo lze určit na mapě ZM ČR 1:10 000, list 34-14-10, v okolí bodu určeného koordinátami 467:100 od Z:J s. č. Ve skryté ploše byl zachycen jeden větší archeologický objekt zabíhající pod profil, z jehož výplně bylo získáno několik zlomků keramiky včetně části třecí misky (mortaria) ze starší doby římské. Dále se podařilo najít jedno celé velké keramické závaží a fragment dalšího. Kompletně dochované závaží je čočkovitého tvaru o průměru 10 cm s otvorem uprostřed (obr. 4).

„U vodárny“. Doba římská. Sídliště Záchraný výzkum.

Archeologický výzkum probíhal při stavbě polní cesty vedoucí podél silnice Mikulov – Valtice v součinnosti Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., a Archeologického ústavu AV ČR Brno, v. v. i., pracoviště Dolní Dunajovice. Polohu plochy výzkumu lze přibližně určit na ZM ČR 1:10 000, list 24-23-06, v linii mezi koordinátami 29:71 a 39:66 mm od Z:J s. č. Plocha polní cesty byla nejdříve skryta do hloubky cca 10–20 cm a nebyly v ní patrné žádné archeologické objekty. Protože však byly v těchto místech již dříve zjištěny porostové příznaky viditelné na internetových ortofotomapách, a také je odsud známo větší množství povrchových nálezů, bylo provedeno geofyzikální měření, které potvrdilo přítomnost archeologických objektů. Následně byla za pomoci stavební mechanizace provedena skrývka ornice až na podloží. Zachyceno bylo celkem 32 zahloubených objektů, z toho 20 kúlých jam, které snad mohou tvořit součást nadzemní stavby. Dále byly prozkoumány tři zahloubené polozemnice, které poskytly nepříliš bohatý keramický inventář datovaný do doby římské. Přesto se podařilo získat také dva zlomky importované keramiky typu terra sigillata (obr. 5), které lze podle předběžného posouzení zařadit do produkce manufaktur v Rheinzabern, a to do její severovské fáze (za informaci autoři děkují K. Kuzmové). Podařilo se také prozkoumat zahloubený objekt, který měl tvarem charakter zahloubené chaty bez konstrukčních kúlých jam a ze kterého nepochází žádný archeologický materiál. Je snad možné, že se jedná o nedokončenou polozemnici.

Ivan Čižmář, Balázs Komoróczy,
Miroslav Lukáš, Marek Vlach

Resumé

Mikulov (Bez. Břeclav), „U aleje“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Mikulov (Bez. Břeclav), „U vodárny“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 4. Mikulov, „U aleje“. Keramické závaží.
Abb. 4. Mikulov, „U aleje“. Keramisches Gewicht.

Obr. 5. Mikulov, „U vodárny“. Fragmentsy z nádob typu terra sigillata.
Abb. 5. Mikulov, „U vodárny“. Fragmente von Terra Sigillata-Gefässe.

MORAVSKÝ KRUMLOV (OKR. ZNOJMO) Krumlovský les. Doba římská. Ojedinělý nález. Povrchový průzkum.

Městskému muzeu Moravský Krumlov byl poskytnut ke zpracování nález římské spony, která byla nalezena při detektorovém průzkumu v severní partii obory Krumlovského lesa v mělké hloubce pod povrchem.

Jedná se o bronzovou římsko-provinciální dvoudílnou kolínkovitou sponu. Záhlavní destička předmětu je obdélníková a v přední části fasetovaná, zdobená rytou cik-cakovitou linií (motiv vlčích zubů). Hlavici od-